

Vláda schválila návrh zákona o domácím násilí. Povede k větší ochraně obětí.

29.5.2024 - | Vláda ČR

Návrh zákona reaguje na stávající mezery v systému ochrany před domácím násilím a na skutečnost, že s některou formou domácího násilí se setkává velká část české společnosti. Reprezentativní kvantitativní výzkumy dlouhodobě ukazují, že s domácím násilím v České republice má zkušenost 17-40 % populace (v návaznosti na rozsah jednotlivých forem domácího násilí).¹ Data z roku 2022 ukazují, že téměř 30 % žen a 12 % mužů má zkušenost s domácím násilím.² Naprostá většina případů domácího násilí zůstává neohlášena, oběti často svou situaci řeší pozdě a násilí často eskaluje. Ve více než polovině případů domácího násilí (56 %) jsou v rodině přítomny děti, to vede k transgeneračnímu přenosu násilí.³ Domácí násilí také představuje jeden z nejčastějších důvodů rozpadu manželství.⁴

„Mám velkou radost, že vláda dnes zákon o domácím násilí schválila. Zavedení definice domácího násilí přispěje k ujasnění toho, co jako společnost považujeme v blízkých vztazích za nepřijatelné chování. Za zásadní považuji zavedení povinnosti policie při vykazání vždy zabavit zbraň a zakotvení povinnosti soudů při rozhodování o svěření dítěte do péče zohledňovat, zda se některý z rodičů nedopouští násilí,“ zdůraznila zmocněnkyně vlády pro lidská práva **Klára Šimáčková Laurenčíková**.

„Je velmi složité – až nemožné – poskytovat obětem domácího násilí včasnou a účinnou pomoc, pokud je systém pomoci nejednotný a pokud policie, orgány sociálně právní ochrany dětí a další pomáhající profese chápou a definují domácí násilí různě. Naopak sjednocený, dobře legislativně ukotvený multidisciplinární systém, jehož složky plní svou nenahraditelnou roli a zároveň táhnou za jeden provaz, umožňuje zachytit a efektivně řešit domácí násilí ve všech jeho podobách,“ konstatovala **Branislava Marvánová Vargová** z organizace ROSA - centrum pro ženy, z.s.

„Schválením zákona ovšem naše práce nekončí. Nadále se budeme věnovat zavádění zákona do praxe, podpoře školení policie, orgánů sociálně-právní ochrany dětí a dalších profesí o znacích domácího násilí a citlivém přístupu k obětem. Důležité je také zajistit dostatečné financování specializovaných služeb pro oběti domácího násilí a také terapeutických programů pro ty, kteří se násilí dopouštějí. Brzy bychom ve spolupráci s Ministerstvem práce a sociálních věcí měli vyhlásit výzvu s alokací 150 mil. Kč právě pro organizace pomáhající obětem a organizace pracující s původci násilí,“ dodává **Klára Šimáčková Laurenčíková**.

Nový zákon pomůže zejména zakotvením jednotné definice domácího násilí. Ta v současné legislativě chybí, ačkoliv pojem domácí násilí explicitně zmiňuje 8 klíčových zákonů. V současnosti chybějící legislativní definice vede k tříštění chápání a výkladu domácího násilí ze strany zainteresovaných subjektů - policie, OSPOD, soudů, lékařských a nelékařských pomáhajících profesí, škol nebo správních orgánů. Navrhovaný zákon o domácím násilí má podpořit jednotný přístup k obětem domácího násilí a poskytování včasné a adekvátní pomoci, a realizovat tak ochrannou funkci státu ve vztahu k obětem.

Navržená definice domácího násilí

§ 3021

Domácí násilí

(1) Domácím násilím se rozumí násilné jednání vůči oběti v jakékoli formě, při kterém zpravidla dochází ke zneužívání moci nebo nerovného postavení a kterým

a) bylo nebo mělo být neoprávněně zasaženo do její tělesné integrity,

b) bylo nebo mělo být neoprávněně opakovaně nebo vážně zasaženo do její duševní integrity, svobody nebo důstojnosti, zejména v intimní oblasti, do její vážnosti, cti nebo soukromí nebo

c) byla vážně ohrožena nebo narušena její schopnost uspokojovat své základní potřeby nebo základní potřeby členů společné domácnosti.

(2) Obětí domácího násilí může být

a) osoba, která s osobou dopouštějící se domácího násilí žije nebo žila ve společné domácnosti nebo ji opakovaně a dlouhodobě navštěvuje,

b) osoba blízká nebo ten, kdo jí dříve byl, nebo rodič společného dítěte nebo ten, kdo s osobou dopouštějící se domácího násilí vykonává rodičovskou odpovědnost.

Kromě jednotné definice domácího násilí zákon mj. obsahuje:

Na podporu zákona byla vytvořena iniciativa Pro bezpečný domov (www.probezpecnydomov.cz).

Kontakt pro média:

Veronika Fajmonová, Odbor rovnosti žen a mužů Úřadu vlády ČR, email:
Veronika.fajmonova@vlada.gov.cz, tel.: 606 799 986

[1] DOHNAL, D., HOKR MIHOLOVÁ, P., ŠPRINCOVÁ, V., DOMESOVÁ, S. *Analýza výskytu a latence domácího násilí v partnerských vztazích*. Úřad vlády, 2017. Str. 44. Dostupné z:
https://www.vlada.cz/assets/ppov/rovne-prilezitosti-zen-a-muzu/dokumenty/Analiza-vyskytu-a-latence-DN_final.pdf.

[2] Pod Svícnem, IPSOS. *Výzkum: Každý pátý člověk se stal obětí domácího násilí*, 2022. Dostupné z:
<https://www.pravniprostor.cz/aktuality/vyzkum-kazdy-paty-clovek-se-stal-obeti-domaciho-nasili>.

[3] Topinka, D. 2016. Domácí násilí z perspektivy aplikovaného výzkumu. Základní fakta a výsledky. Dostupné z:
<https://www.domaci-nasili.cz/wp-content/uploads/Dom%C3%A1c%C3%AD-n%C3%A1sil%C3%AD-z-perspektivy-aplikovan%C3%A9ho-v%C3%BDzkumu.-SocioFactor-2016..pdf>.

[4] VÚPS: Stabilita rodiny a porozchodová péče o děti ve veřejném mínění. 2022.
https://katalog.vupsv.cz/fulltext/vz_509.pdf

[5] Statistické výstupy jsou zpracovávány na základě dat intervenčních center v České republice (§ 60a), zák. č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. Statistická data poskytla Asociace pracovníků intervenčních center ČR, z.s. Blíže viz https://www.domaci-nasili.cz/?page_id=255.

[6] Statistické přehledy kriminality jsou dostupné online na URL:
<https://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2023.aspx>

<https://vlada.gov.cz/cz/ppov/rovne-prilezitosti-zen-a-muzu/aktuality/tz-vlada-schvalila-navrh-zakona-o-domacim-nasili-povede-k-vetsi-ochrane-obeti-213733>